

IZVEŠTAJ AUTORA ZA IZRADU

ANALIZA RADA STALNIH I PRIVREMENIH RADNIH TELA LOKALNIH SKUPŠTINA I VEĆA U OBLASTI ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Ova analiza je rađena za potrebe projekta „Zelena lista za zeleni dijalog“ koji realizuje Savez ekoloških organizacija „Zelena lista Srbije“, a u kome je EP „Moravski orašak“ iz Trstenika jedna od partnerskih organizacija. Projekat je deo programa ACT-a „Javno zagovaranje mreža OCD 2020“ i podržan je od konzorcijuma koji čine Helvetas i Građanske inicijative.

Izradom ove analize doprinosi se ostvarenju specifičnog cilja projekta: Povećati informisanost javnosti o javnoj politici i praksi upravljanja otpadom u odabranim lokalnim zajednicama i na nacionalnom nivou.

Izrada analize obuhvatala je pregled zvaničnih sajtova gradova Vranje Bor i Kruševac i opština Trstenik i Raška i pronalaženje i obavljanje razgovora sa kompetentnim osobama za ovu temu u navedenim lokalnim samoupravama. U izradi analize korišćena su dokumenta :

1. Građanski budžeti grada Bor, Kruševac i opština Trstenik i Raška i budžet grada Vranje za 2022
2. Plan razvoja grada Vranje 2021-2030
3. Plan razvoja opštine Trstenik 2021-2027 i Program zaštite životne sredine opštine Trstenik
4. Plan razvoja opštine Raška 2022-2028
5. Kratkoročnog akcionog plana za smanjenje zagađenja u gradu Boru
6. Program zaštite životne sredine grada Kruševca

Istarživački rad, intervjui sa kompetentnim osobama i izrada Analize rada stalnih i privremenih radnih tela lokalnih skupština i veća obavljena je u periodu od 16.02.2022-28.02.2022.godine

Trstenik, 28.02.2022.godine

Podnosilac izveštaja

Gordana Rodić

uz Izveštaj prilažem:

1. Dokument: ANALIZA RADA STALNIH I PRIVREMENIH RADNIH TELA LOKALNIH SKUPŠTINA I VEĆA U OBLASTI ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

ANALIZA RADA STALNIH I PRIVREMENIH RADNIH TELA LOKALNIH SKUPŠTINA I VEĆA U OBLASTI ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Ova analiza je rađena za potrebe projekta „Zelena lista za zeleni dijalog“ koji realizuje Savez ekoloških organizacija „Zelena lista Srbije“, a u kome je EP „Moravski orašak“ iz Trstenika jedna od partnerskih organizacija. Projekat je deo programa ACT-a „Javno zagovaranje mreža OCD 2020“ i podržan je od konzorcijuma koji čine Helvetas i Građanske inicijative.

Izradom ove analize doprinosi se ostvarenju specifičnog cilja projekta: Povećati informisanost javnosti o javnoj politici i praksi upravljanja otpadom u odabranim lokalnim zajednicama i na nacionalnom nivou.

Gordana Rodić

EP „Moravski orašak“ Trstenik

Trstenik, februar 2022.

UVOD

Na osnovu Zakona o lokalnoj samoupravi i brojnim zakonima iz oblasti zaštite životne sredine lokalna samouprava je nadležna za donošenje i realizaciju planskih dokumenata različitog hijerarhijskog nivoa i donošenje odluka koje omogućavaju primenu zakona i propisa u oblasti ZŽS na njenoj teritoriji. Proces donošenja odluka je istovetan u svim lokalnim samoupravama. Predloge odluka i/ili nacрте planskih dokumenata pripremaju stručne službe u gradskim/opštinskim upravama koji se stavljaju u agendu za sednice opštinskih/gradskih veća. U sastavu veća jedan većnik je zadužen za pitanja iz oblasti zaštite životne sredine. Trebalo bi da to bude osoba koja ima formalno obrazovanje iz te oblasti, ali to nije uvek slučaj, već se najčešće zaštita životne sredine dodeljuje većnicima kao dodatna oblast praćenja. Na sednicama veća proces se po nekim pitanjima završava donošenjem odgovarajućih zaključaka i rešenja, ali o najvažnijim pitanjima odlučuje skupština opštine usvajanjem odluka.

Skupština odlučuje o različitim temama i odbornici često nisu pravilno informisani i/ili ne poseduju dovoljno znanja o temi o kojoj odlučuju, zato je zakonodavac predvideo da skupština opštine može da osnuje stalna ili privremena radna tela za razmatranje pitanja iz njene nadležnosti. Radna tela daju mišljenje na predloge propisa i odluka koje donosi skupština opštine i obavljaju druge poslove utvrđene statutom opštine. Radna tela mogu da organizuju i javna slušanja za građane i odbornike o predlozima propisa i odluka o kojima odlučuje skupština. Pored skupštinskih tela i predsednik opštine i opštinsko veće mogu da osnuju radna tela koja će im pomagati u radu. Rad privremenih i stalnih radnih tela definisan je poslovnikom i ona najčešće nisu plaćena.

Zakonodavac je predvideo mogućnost uključivanja stručne i zainteresovane javnosti u proces donošenja i sprovođenja odluka i propisa u oblasti ZŽS na lokalnom nivou, a kako se to odvija u realnim uslovima ispitali smo u opštinama u kojima deluju organizacije članice ZLS : grad Bor, grad Kruševac, opštine Trstenik i Raška. Primenjena metodologija je prikupljanje informacija sa zvaničnih sajtova i obavljanje intervjua sa osobama koje su uključene i/ili dobro poznaju proces donošenja odluka u navedenim lokalnim samoupravama.

GRAD BOR

Podaci iz Bora prikupljeni su pregledom sajta www.bor.rs i u razgovoru sa g-dinom Toplicom Marjanovićem koji je bio zaposlen u Gradskoj upravi Bora na poslovima zaštite životne sredine, a sada je kao penzioner aktivan u Društvu mladih istraživača Bora.

Prvi prioritet građana i stručne javnosti u Boru u oblasti životne sredine je zagađen vazduh kao posledica rada rudnika i topionice bakra. Najkritičniji parametar je sumpor dioksid koji je nus proizvod u procesu dobijanja bakra u topionici, a tu su i PM čestice iz rudnika. Gradska uprava preduzima mere za rešavanje problema zagađenog vazduha. Prvo je formiran **Tim za monitoring vazduha** sastavljen od stručnih ljudi iz Bora koji su dovoljno kompetenti da gradonačelniku i gradskom veću objasne rezultate merenja na mernim mestima. Pošto je grad Bor u aglomeraciji u kojoj je loš kvalitet vazduha pristupilo se izradi i donošenju **Kratkoročnog akcionog plana za smanjenje zagađenja u gradu Boru** u kome je prva mera formiranje **Stalnog radnog tela za praćenje realizacije ovog plana** i to je učinjeno u julu 2021.godine. Stalno radno telo broji petnaest članova iz gradske uprave, nadležnih ministarstva za energetiku i rudarstvo, zaštitu životne sredine, ministarstva prosvete, unutrašnjih poslova, gradskih javnih preduzeća, najvećeg zagađivača, univerziteta i udruženja građana. To radno telo stalno prati kvalitet vazduha i daje preporuke gradskom veću za preduzimanje mera prilikom prekoračenja u cilju smanjenja rizika po zdravlje stanovnika.

Pored zagađenog vazduha rudarski otpad, otpadne vode sa kopova i topionice utiču na živi svet i zdravlje građana grada Bora. Zato je Društvo mladih istraživača pokrenulo inicijativu koja je u procesu usvajanja da gradsko veće formira kao samostalno i nezavisno telo **Odbor za prirodne resurse i zaštitu životne sredine** sa zadatkom da vrši monitoring kvaliteta ambijentalnog vazduha, vode i svih drugih oblika ugrožavanja životne sredine i dokumenata javne politike na teritoriji grada Bora. U sastav odbora ušli bi predstavnici nadležnih ministarstava za zaštitu životne sredine, rudarstva, zdravlja, vanredne situacije, prostornog planiranja, agencija, lokalne uprave, mesnih zajednica, javnih preduzeća i ustanova, privrede i organizacija civilnog društva. Odbor bi trebalo da unapredi komunikaciju između republičkih i gradskih vlasti i građana.

Uz podršku organima grada Bora odbor bi imao veliku ulogu u pružanju istinitih i blagovremenih informacija građanima. Problemi u gradu Boru nastaju u **procesu procene uticaja projekata na životnu sredinu**. Za projekte iz oblasti rudarstva ove postupke vodi nadležno ministarstvo i nije usamljen slučaj da se Studija za procenu uticaja na životnu sredinu radi kad je objekat već stavljen u funkciju ili se kompletan projekat razbija na više manjih projekata da bi se izbegla izrada studije uticaja na životnu sredinu. Građani, a često ni organi grada nisu informisani o planovima investitora pa se dešava da o tome saznaju kad im upadnu u imanja i počnu seču drveća. Odbor bi trebalo da učestvuje u rešavanju ovih problema.

Budžetom grada Bora predviđeni su **prihodi od 3.764.549.072 dinara**, a rashodi za zaštitu životne sredine predviđeni su u iznosu od **58.063.280 dinara ili 1,5%**. Program za trošenje sredstava iz ove budžetske linije priprema nadležna stručna služba gradske uprave Bora, ali su za realizaciju mera iz kratkoročnog akcionog plana za smanjenje zagađenja vazduha u gradu Boru na predlog stalnog radnog tela

izdvojena sredstva. Sredstva su planirana i za izradu dokumenata javne politike u oblasti zaštite životne sredine: lokalnog plana upravljanja otpadom i programa zaštite životne sredine, monitoring vazduha, vode i zemljišta i rekultivaciju i sanaciju postojeće gradske deponije komunalnog otpada.

OPŠTINA RAŠKA

Podaci za opštinu Raška prikupljeni su pregledom zvaničnog sajta opštine Raška www.raska.ls.gov.rs i u razgovoru sa Zoranom Simovićem koji je zaposlen kao većnik za pitanja civilnog sektora i prosvete i bio je aktivan član udruženja „Zeleni putokazi“ iz Raške.

Opština Raška ima na svojoj teritoriji jedan nacionalni park Kopaonik i park prirode sa rezervatom biosfere Golija-Studenica i veliku obavezu da ih zaštititi od divlje gradnje i invazije investitora. Nije iznenađujuće što je u takvim okolnostima aktivna ***Komisija za koordinaciju inspeksijskog nadzora nad poslovima iz izvorne nadležnosti opštine Raška*** (u koje spadaju i poslovi ekološke inspekcije). Komisiju je formirala skupština opštine i njeni zadaci su veoma obimni, složeni i odgovorni, ali se u skladu sa Zakonom o inspeksijskom nadzoru akcenat stavlja preventivno na delovanje inspeksijskih organa, pojačanu kontrolu neregistrovanih subjekata (suzbijanje sive ekonomije) i veću transparentnost u radu inspeksijskih organa.

Za potrebe izrade planskih dokumenata predsednik opštine formira ***radna tela*** koja uz koordinatora i eksterno angažovanog konsultanata učestvuju u izradi planskih dokumenata. Trenutno se u opštini izrađuje najviši hijerarhijski dokument ***Plan razvoja opštine Raška 2022-2028*** sa tri prioritete ose. U radnom timu za zaštitu životne sredine od pet članova su predstavnici donosioca odluka, stručnih službi opštine, javnih komunalnih preduzeća, ali bez predstavnika udruženja građana.

Skupština opštine Raška u budžetski fond za zaštitu životne sredine prenosi sredstava kojim upravlja ***Komisija od jedanaest članova*** i koju administrira predsednik komisije. Komisija priprema Program za finansiranje na koji saglasnost daje MZŽS. U ovom fondu su sredstva namenjena edukaciji stanovništva, uklanjanju divljih deponija i održavanja zelenih javnih površina. Ova komisija ne učestvuje u pripremi i sprovođenju kapitalnih infrastrukturnih projekata u oblasti ZŽS.

Poslove ***procene uticaja projekta*** na životnu sredinu obavlja Odsek za urbanizam, stambeno-komunalne delatnosti i zaštitu životne sredine. Javni uvidu su često bili čista formalnost, ali se sad građani samoorganizuju kada su u pitanju izgradnje mini hidrocentrala na teritoriji opštine Raška i gradnje objekata u parku prirode Golija.

Budžetom opštine Raška za 2022 predviđeni ***su prihodi od 1.770.957.745*** dinara od kojih je za programsku liniju zaštita životne sredine planirano ***56.970.000, tj 3,22%*** opštinskog budžeta. Predhodno opisana komisija raspolagaće sa 1.600.000 dinara,

dok će ostala sredstva opštine Raška i donatora biti utrošena u rešavanje pitanja otpadnih voda i uspostavljanju Regionalnog centra za upravljanje otpadom za opštine Raška, Tutin, Sjenica i grad Novi Pazar. Uz to je predviđena izrada Regionalnog plana upravljanja otpadom.

GRAD KRUŠEVAC

Podaci za grad Kruševac prikupljeni su pregledom zvaničnog sajta grada www.krusevac.ls.gov.rs i u razgovoru sa Slađanom Milić, šefom službe za zaštitu životne sredine u gradskoj upravi Kruševca.

U gradu Kruševcu se realizuju dva važna projekta u oblasti životne sredine čijom će se realizacijom poboljšati kvalitet života građana. Reč je o uspostavljanju i **izgradnji Regionalnog centra za upravljanje otpadom** za grad Kruševac i opštine Čičevac, Varvarin, Brus, Aleksandrovac i Ražanj, a za koji je već određena lokacija u Srnju i izdata građevinska dozvole. Drugi važan ekološki projekat **je projekat za prikupljanje i prečišćavanje otpadnih voda** koji se sastoji iz dve komponente: izgradnja kolektorske i kanalizacione mreže i izgradnja samog postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda na određenoj lokaciji u blizini Kruševca. Pored tih važnih komunalno-ekoloških infrastrukturnih projekata na teritoriji grada Kruševca se uveliko **gradi trasa auto puta Moravskog koridora** koja sa sobom nosi i rizike za životnu sredinu.

Skupština grada Kruševca je nakon konstituisanja u julu 2020 formirala skupštinska radna tela među kojima je i **Savet za zaštitu životne sredine** koji čine devet osoba koje uglavnom imaju formalno obrazovanje vezano za zaštitu životne sredine. Aktivnost Saveta se ogledala u saradnji sa stručnim gradskim službama u pripremi **Budžetskog programa za zaštitu životne sredine** u iznosu od 38.000.000 dinara koji je poslat na saglasnost u Ministarstvo ZŽS. Programom su obuhvaćene monitoring aktivnosti, edukativne i uglavnom „soft“ projekti, dok za infrastrukturne projekte nisu imali nadležnosti.

U gradu Kruševcu urađena je revizija **Lokalnog plana upravljanja otpadom za period od 2015-2025** godine, ali nije dostupna na zvaničnom sajtu. **Program zaštite životne sredine** je aktuelan i važi za period 2015-2024 godine. Iako ne pripada aglomeraciji sa lošim kvalitetom vazduha, stručne službe gradske uprave bez učešća drugih partnera pripremile su **Kratkoročni akcioni plan za smanjenje zagađenja vazduha u gradu Kruševcu**. Prilikom izrade dugoročnih i kratkoročnih planova razvoja grada i sektorskih planova formiraju se radne grupe kao privremena tela, ali je sve manji interes građana za učešće u njima, jer su volonterske i nisu plaćene iz budžeta grada.

Budžetom grada Kruševca za 2022 godinu predviđeni su **prihodi u iznosu od 5.321.454.324** dinara, a za programsku liniju zaštita životne sredine **70.545.079 dinara, tj 1,33%** gradskog budžeta. Savet za zaštitu životne sredine je učestvovao u

kreiranju budžeta u iznosu od 38.000.000 dinara koji se odnosio na monitoring životne sredine, edukacije, informisanje, realizaciju „soft“ projekata iz Programa zaštite životne sredine. Ostala sredstva su za finasiranja i/ili sufinansiranje kapitalnih infrastrukturnih projekata u oblasti zaštite životne sredine.

OPŠTINA TRSTENIK

Podaci za opštinu Trstenik prikupljeni su pregledom zvaničnog sajta www.trstenik.rs i u razgovoru sa Danicom Batoćanin, saradnikom za zaštitu životne sredine u Opštinskoj upravi Trstenika.

Opština Trstenik je dobila donaciju od Ministarstva zaštite životne sredine za realizaciju **Projekta sanacije zatvaranja i rekultivacije postojeće nesantitarne opštinske deponije**. Tim projektom će se zatvoriti dve trećine deponije, rekultivisati i pretvoriti u zelenu površinu, a jedna trećina će se pretvoriti u sanitarnu kasetu za pravilno deponovanje otpada. Na ovaj način opština Trstenik će pravilno odlagati komunalni otpad do uspostavljanja Regionalnog centra za upravljanje otpadom u Kraljevu. Kada profunkcioniše sanitarna kasetu opština Trstenik će morati da poveća stepen reciklaže i da smanji količinu otpada za deponovanje. Veliki ekološki problem u opštini Trstenik je **istorijski opasan industrijski otpad iz prostora „Prve petoletke“ i JP „Energetike“ i otpad iz poljoprivredne proizvodnje**.

Skupština opštine je formirala kao stalno radno telo skupštine **Odbor za zaštitu i unapređenje životne sredine** koja broji četiri člana. Odbor se konstituisao, ali nije učestvovao u kreiranju i realizaciji projekata u oblasti zaštiti životne sredine.

Iako ne pripada aglomeraciji sa lošim kvalitetom vazduha formirno privremeno radno telo koje je uz konsultanta pripremio **Kratkoročni akcioni plan za zaštitu vazduha u opštini Trstenik**. Članovi odbora nisu se uključivali u izradu i javnu raspravu oko ovog dokumenta.

U opštini Trstenik u toku 2014 godine formiran je rešenjem predsednika **Zeleni savet** sastavljen od devet članova iz lokalne samouprave, stručnih službi opštinske uprave, komunalnog preduzeća, doma zdravlja, škola, najvećeg zagađivača i udruženja građana. Zeleni savet je davao preporuke i mišljenja na nacрте odluka, propisa i drugih akata koji se tiču životne sredine i imao uticaj na uključivanje „uspavanih“ građana u donošenje nacрта odluka i sektorskih dokumenata i procene uticaja projekata na životnu sredinu. Čestim promenama odgovornih osoba nakon izbora Zeleni savet je prestao da radi. Mišljenje svih koji su učestvovali na neki način u radu zelenog saveta je da je to bio najbolji način za komunikaciju građana, stručnih službi, privrede i donosioca odluka.

Budžetom oštine Trstenik za 2022 godinu predviđeni su **prihodi od 1.427.200.382** dinara, a za programsku liniju **zaštita životne sredine 63.842.000, tj 4,47%**. U ovaj iznos uključena su sredstava Ministarstva za zaštitu životne sredine od 52.742.400

dinara za sanaciju i rekultivaciju gradske deponije. Odbor za zaštitu životne sredine nije učestvovao u kreiranju budžetskog fonda za ZŽS. Sredstva su pored sanacije deponije, namenjena za monitoring vazduha, zemljišta i voda, nabavku mašinske opreme za upravljanje otpadom, edukaciju i izradu Lokalnog plana upravljanja otpadom opštine Trstenik.

GRAD VRANJE

Podaci za grad Vranje prikupljeni su pregledom zvaničnog sajta www.vranje.org.rs i u razgovoru sa Nelom Cvetković, izvršnom direktorkom Javno komunalnog preduzeća „Komrad“ i podpredsednicom Saveta za zaštitu životne sredine.

Sanitarna deponija „Meteris“ bila je prva sanitarna deponija u Republici Srbiji i Vranjanci su veoma ponosni na tu činjenicu. Zbog neadekvatnih pratećih aktivnosti kao što su primarna selekcija otpada i odgovarajuća reciklaža, deponija se nakon dvadeset godina skoro popunila, pa se u Vranju preduzimaju nove aktivnosti. Pored postojeće deponije gradiće se **Regionalni centar za upravljanje otpadom za sve opštine Pčinjskog okruga**. Za izgradnju centra je pripremljena projektna dokumentacija. Realizacijom projekata prekogranične saradnje i projekata u saradnji sa civilnim sektorom Grad Vranje radi na povećanju procenta reciklaže komunalnog otpada i smanjenja količine otpada koji će se deponovati na novoj sanitarnoj deponiji. Uvode se podzemni kontejneri, povećava broj kontejnera za primarnu selekciju reciklabilnih komponenti uključujući i staklo. Biorazgradiv otpad prikupljen sa gradskih zelenih površina se kompostira.

Izgradnjom **postrojenja za tretman otpadnih voda** kome je predhodila izgradnja svih kolektora na prostoru grada Vranja i Vranjske banje grad Vranje će biti među prvim lokalnim samoupravama koje uspešno upravljaju otpadnim komunalnim vodama. Ovaj kapitalni projekat Grad Vranje realizuje uz podršku Ministarstva građevine, Vlade RS i KFW banke. Ovim projektom rešava se i problem zagađenja Južne Morave u koju su se dosad upaštale sve neprečišćene otpadne vode i koja je zbog nebrige lokalnog stanovništva postala prava Tužna Morava.

Pored ovih infrastrukturnih komunalnih projekata koje imaju pozitivan efekat na zaštitu životne sredine i zdravlje ljudi, obaveza ljudi iz Vranja je da zaštite prirodne vrednosti u Vranjskoj Banji i Besnoj Kobili. Skupština opštine Vranje je formirala kao stalno radno telo **Savet za zaštitu životne sredine** koji broji devet članova. Predsednik radnog tela je odbornik, ali su zato svi ostali članovi po formalnom obrzazovanju i ličnim afinitetima vezani za životnu sredinu. Savet je izuzetno aktivan i na predloge odluka i rešenja u nadležnosti gradskog veća i skupštine grada daju svoje mišljenje koje se uvažava. Članovi saveta učestvuju kao **članovi timova u izradi sektorskih dokumenata** u oblasti zaštite životne sredine za Grad Vranje kao i **u pripremi Budžetskog fonda za zaštitu životne sredine** iz koga se finasiraju „soft“

i drugi projekti u gradu. Članovi saveta imaju veliki kredibilitet kod građana i donosioca odluka.

Budžetom grada Vranja za 2022 godinu predviđeni su **prihodi 3.066.536.000** dinara, a za programsku liniju *zaštita životne sredine* 127.800.000, tj 4,0%. Od toga je **78.500.000 dinara iz budžeta grada Vranja, a 49.300.000 od drugih izvora**. Savet za zaštitu životne sredine učestvovao je u kreiranju budžetskog fonda za zaštitu životne sredine koji je poslat na dobijanje saglasnosti u ministarstvo Zaštite životne sredine. Sredstva su opredeljena za upravljanje otpadom, otpadne vode, monitoring životne sredine, istraživanja i razvoj u oblasti životne sredine. Planirana je izrada Programa zaštite životne sredine u kome će jedan od prioriteta biti upravljanje otpadom.

ZAKLJUČAK

Skupštine lokalnih samouprava su formirale svoja stalna i privremena radna tela. Najčešće ta radna tela postoje formalno i vrlo retko ili čak uopšte se ne vidi njihov uticaj u donošenju skupštinskih odluka. Izuzetak je Savet za zaštitu životne sredine u Vranju koje daje svoje mišljenje na predlog odluka i rešenja koja će se usvojiti na gradskom veću i skupštini.

U lokalnim sredinama u kojima postoji jasno definisan prioritetan ekološki problem radna tela formirana od strane skupštine i/ili veća funkcionišu i daju korisne savete donosiocima odluka. To je slučaj sa Stalnim radnim telom za praćenje realizacije Kratkoročnog akcionog plana za smanjenje zagađenja u gradu Boru, jer je zagađenje vazduha apsolutan ekološki prioritet grada Bora ili Komisija za koordinaciju inspeksijskog nadzora nad poslovima iz izvorne nadležnosti opštine Raška, jer je divlja gradnja u parku prirode Golija i izgradnja minihidroelektrana veliki ekološki problem za opštinu Raška.

Dobar primer za rad skupštinskih tela je model Zelenog saveta u Trsteniku koji je uspešno radio pa prestao i Odbora za prirodne resurse i životnu sredinu koji je u fazi osnivanja u Boru.

Ima nekoliko problema u funkcionisanju radnih tela. Prvenstveno što nakon svakog izbora u lokalnoj zajednici dolazi do smene donosioca odluka i odgovornih lica u javnim ustanovama i preduzećima koji vrlo često ulaze u sastav ovih tela. Gradske, a naročito opštinske stručne službe su desetkovane zbog zabrane zapošljavanja i načina plaćanja i osobe koje administriraju rad ovih tela nisu motivisane za njihov rad. Rad u privremenim telima je najčešće neplaćen, vrlo često se angažuju isti ljudi i njihov volonterski kapacitet je ograničen. Uticaj radnih tela na donosiocima odluka često je povezan sa ličnim kredibilitetom članova radnih tela. Svakako je jedan od najvećih problema što donosioci odluka-odbornici više slušaju dekret političkih stranaka nego preporuke dobronamernih i kompetentnih osoba što dodatno demotiviše njihovo angažovanje u skupštinskim telima.